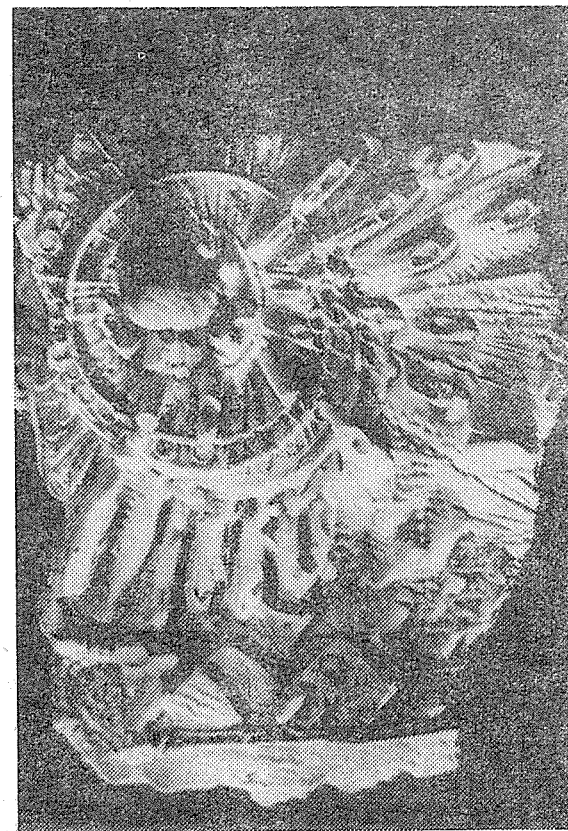

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplic n. B.

Závěsný basreliefní artefakt z cyklu „Torza katedrál“ hranické výtvarnice Blanky Lišmanové. Foto: Daniel Lišman.

ROČNÍK XXV.

DUBEN 1984

Jarní směny Národní fronty v Hranicích

Na společném jednání rady městského národního výboru a předsednictva městského výboru Národní fronty bylo koncem února schváleno politickoorganizační zabezpečení jarních směn NF.

Jejich cílem je navázat na pracovní a společenskou aktivitu pracujících podniků a organizací a občanů města a jeho místních částí v uplynulém roce a přesvědčivou masovou, politickou a agitační prací organizovat nástup na plnění uzavřených socialistických závazků, a tím na počest letošních významných výročí přispět k úspěšnému splnění jmenovitých úkolů volebního programu NF.

Jarní směny NF jsou také současně přihláškou města k aktivní účasti v nově vyhlášené celookresní soutěži orientované na zvelebení a zkvalitnění životního prostředí.

„Za kvetoucí město a obec!“

Jarní směny NF probíhají již od soboty 17. března a budou ukončeny 29. dubna 1984. Podle konkrétních místních podmínek je občanskými výbory MěstNV, společenskými a zájmovými organizacemi NF využíváno jak dnů pracovního klidu, tak i období v průběhu týdne k naplnění cílů jarních směn NF, které jsou zaměřeny zejména:

1. na úspěšný postup výstavby rozestavěných celoměstských investičních akcí realizovaných formou akce „Z“,
2. na zvelebení a rozvoj životního prostředí a to:
 - údržbu a úpravu stávající a výsadbu nové zeleně,
 - provedení vzorného pořádku a čistoty veřejných prostranství,
 - údržbu a opravy pískovišť, laviček a dětských koutů,
 - údržbu a opravy bytového fondu a ostatních veřejně prospěšných zařízení,
3. na úspěšné splnění úkolů státního plánu v průmyslových a zemědělských závodech, a tak naplňovat „Cíle SmKV KSČ“.

Žádáme proto i touto cestou všechny občany k aktivní společenské angažovanosti na jarních směnách NF a k přípravě města a jeho místních částí na důstojné májové oslavy.

AL

Městská zeleň a jarní úklid

Za uplynulá tři léta přibýlo v našem městě téměř 9 ha různých zelených pásů a parčíků, takže v tomto období má město 61 ha zeleně z toho 27 ha sídlištní, meziblokové. I když zeleně relativně máme dost, přece jsou zde otázky, které je nutno řešit, zvláště když hovoříme o zeleni jako základním článku životního prostředí. Ročně se vynakládá na údržbu i obnovu zničené zeleně téměř 870 tisíc korun.

Realizace programu tvorby veřejné zeleně v našem městě na léta 1980—1985 předpokládá další novou zeleň, a to ať v sídlištních, nebo rekonstrukcí zelených pásů v obvodu komunikací a parčíků. Předpokládá se, že do r. 1986 by obytnost zeleně se měla zlepšit na dalších 15 ha ploch.

Na druhé straně vlivem hospodářské činnosti, výstavbou města, ale i exhalacemi odpisujeme desítky vzrostlých stromů. Myslíme si, že na zeleň je potřeba se dívat jako na bezpodmínečně vybavení města: jako např. na vodovod, kanalizaci či obchod. Potom můžeme hovořit, že budujeme zelené plíce města. Zatím lze pozorovat, že v nových částech našeho města převažují stavební strohé prvky, náznakem investovat do dobně rostoucí zeleně, která bude funkční a přinese občanům radost. Faktem je, že mnohdy je otázka tvorby životního prostředí ještě druhořadou záležitostí, odsouvanou nezřídka na svépomocné akce občanů, kteří si „své“ životní prostředí vybudují sami.

Oproti obytným domům, chodníkům či veřejném osvětlení je potřeba mít na vědomí, že účinnost zeleně je vždy spjata s její dlouhověkostí a to nutně podmiňuje péči o ni. Až za mnoho let po péči o dřeviny můžeme hovořit o působení zeleně na zdraví člověka, o tom, že zeleň zachycuje prach, snižuje hluk, likviduje ozono a dobře udržovaný trávník zachycuje i toxické plyny.

Řada míst v našem městě má svou typickou zeleň a mnohdy i určité druhy stromů. Máme krásné Dvořákovy stromořadí s Fuskovou alejí, kde desítky let již zdravě rostou lípy. V sadech Z. Nejedlého, v parku na tř. Čsl. armády každoročně rozkvétají bílé svícny kaštanů. Svě místo mají stromy u rybníka na ul. Krále J. z Poděbrad, kde tvoří klidovou část. Dobře narůstá mnoho stromů a keřů na sídl. Struhlovské. Ale naše město roste, a mělo by i v tomto duchu své tradice o pravidelnou péči zelených ploch dále rozvíjet.

Námětů je vždy mnoho a jarní období, kdy se připravujeme na směny NF jsou toho důkazem. Je to doba, kdy si více uvědomujeme, že má-li zeleň sloužit nám lidem, musíme také i my posloužit jí. Proto nám v jarním období ani tak nepůjde o každoroční nové výsadby stromečků a keřů, které jsou snad kritériem v soutěži mezi občanskými výbory. Mělo by nám jít především o pravidelnou péči o svůj strom či záhon květin, očistit trávník od zimního nánosu. Upravit pískoviště či hřiště. Při společné práci je dobré v kolektivu občanského výboru pohovořit jak zorganizovat patronát nad zelení, alespoň u svých „domovních dveří“.

Tím opravdově pomůžeme těm jedenácti pracovníkům Technických služeb úseku zeleně, kteří péči o zeleň musí rozdělit mezi svou odbornost a mnohdy nahrazovat ty, kteří zeleň narušují. Nedostatek mechanizačních prostředků odčerpává pracovní síly, právě tak jako stálá obnova vyšlapaných cestiček.

Jarní směny NF, do kterých jsme v tomto měsíci vstoupili jsou krokem k tomu, jak naplnit celookresní soutěž národních výborů za čistotu měst a obcí pod heslem „Kvetoucí město“. Věříme, že společně se podaří udržet dosavadní zájem o tuto závažnou problematiku, a že jaro vdechne nový život do našeho města.

Milan Neuwirth

Společenské uznání pracujícím projektového útvaru SmVaK Hranice

Velmi důležitou potřebou lidstva, bez níž nemůže existovat sám život je voda. A proto s ohledem na rozsah nové bytové a průmyslové výstavby a stále rostoucí nároky na dodávku vody se oblast vodního hospodářství stále více stává předmětem oprávněného zájmu a pozornosti jak všech orgánů a organizací, tak i samotných občanů.

V této důležité sféře ochrany a tvorby životního prostředí aktivně působí svou funkční a pracovní činností již plných 90 let — dnes „Provoz socialistické práce“ projektový odbor SmVaK v Hranicích.

Postupně byla za jeho aktivního přispění realizována celá řada významných vodohospodářských děl. Pracovní kolektiv v rámci socialistických závazků také iniciativně pomáhá řešit mnohé problémy související s vodním hospodářstvím národním výborům prostřednictvím akce „Z“ a zejména velmi je účinná účast a podíl na ochraně a tvorbě životního prostředí v samotném městě a jeho místních částech.

Stejně tomu tak bylo i v uplynulém roce, kdy se úspěšně vyrovnal s úkoly státního plánu a vytvořením hodnoty díla 473 tis. Kčs splnil na 140% socialistický závazek, čímž dále přispěl k ozdravení životního prostředí města.

Proto se plným právem z rozhodnutí plenárního zasedání městského národního výboru dostalo v minulých dnech u příležitosti výročí „90 let vodohospodářské projekce v Hranicích“ vysokého společenského ocenění pracovnímu kolektivu projektového útvaru SmVaK, a to zápis do „Zlaté knihy města“.

V obřadní síni se této významné události za PO SmVaK zúčastnil spolu se zástupci složek vedoucí organizace ing. Jan Tulis, za MěstNV byli přítomni funkcionáři v čele s předsedou Vítězslavem Honsem.

Předseda MěstNV ve slavnostním projevu poděkoval celému pracovnímu kolektivu „Provozu socialistické práce“ projektovému odboru SmVaK za jejich příkladnou iniciativu a velmi dobré pracovní výsledky, které již tradičně odvádí ve vysoké kvalitě ve prospěch řešení úkolů vodního hospodářství a rozvoje životního prostředí vůbec i za jejich iniciativní účast na uskutečňování volebního programu NF.

Blahopřál k udělení vyznamenání a vyslovil přesvědčení, že i v dalším období se stejným elánem a úsilím budou přispívat ke zkvalitnění životních podmínek pracujících a občanů města a jeho místních částí.

Poté se uskutečnil vlastní slavnostní akt — zápis do „Zlaté knihy města“.

Po jeho skončení poděkoval jménem celého pracovního kolektivu PO SmVaK ing. Jan Tulis za společenské ocenění výsledků odpovědné a poctivé práce. Současně poznamenal, že vyznamenání, kterého se jim dostalo bude nejen závazkem, ale i významným podnětem k dalšímu rozvoji pracovní iniciativy při plnění úkolů daných státním plánem, i ke zvýšení společenské angažovanosti a podílu na životě a rozvoji města.

A. Lang

MěstV ČČK a SČZ Hranice pořádá v pondělí 16. dubna **Mírový aktiv** na programu:

HIROŠIMA, NAGASAKI VARUJÍ

beseda s diafilmy, uvádí s. Ludvík Chytil.

LÉKAŘI PROTI JADERNÉ VÁLCE

přednáší MUDr. T. Vích.

sál JKP v 16.30 hodin

Za správnou výchovu mladé generace

Tak lze nazvat bilancování MěstDPM v Hranicích v plnění společného programu rozvoje tělovýchovy. Po celé období se aktivně naplňovaly cíle XVI. sjezdu KSČ a III. sjezdu SSM. V souladu s těmito principy došlo ke zkvalitnění rozvoje tělovýchovy, její masovosti ve prospěch zlepšení fyzické zdatnosti dětí a mládeže.

V průběhu roku 1983 vyvíjelo činnost v úseku tělovýchovy, turistiky a branné výchovy 10 zájmových útvarů s počtem 169 dětí. Je to podstatně více jak v minulém období, což je jistě radostné zjištění svědčící o tom, že mladá generace v Hranicích má stále větší vztah k tělovýchově a sportu. Velmi dobrých výsledků dosáhl ZÚ házené pod vedením s. Jiřího Bartoše. V soutěži krajského přeboru pro 10 nejlepších družstev knaje obsadil v Hranicích 3. místo, v Přerově druhé a v Rožnově 1. místo. Na dvoudenním turnaji v Ostravě, kde startovala nejlepší družstva ČSR obsadil 6. místo. Dobře si vedl rovněž ZÚ střelectví pod vedením s. Pajdly. V okresním kole získal 2. místo, v krajském 5. místo. ZÚ turistiky dosáhl vynikajících výsledků v okresním kole turisticko-branném závodu, kde získal 1. a 2. místo.

Jeho členové splnili podmínky odznaku PPOV a odznaku 100 jarních kilometrů. V oblasti výchovného systému bylo na úseku tělovýchovy splněno 79 odznaků zdatnosti, dále 83 zájmových odznaků. V zájmové činnosti — oblast těl. bylo v roce 1983 uspořádáno 26 akcí za účasti 1957 dětí a mládeže.

K nejlepším patřily turistické akce, lyžařský zájezd, okresní kola branných závodů, turnaje v házené, běh vítězství a mírový pochod. Pro zlepšení činnosti a podmínek rozvoje tělovýchovy značně přispělo i závazkové hnutí při MěstDPM. Za hodnocené období bylo pionýry odpracováno 2490 brig. hodin, pracovníky MěstDPM 220 brig. hodin.

V roce 1983 se také více prohloubila spolupráce s organizacemi NF, které ochotně pomáhaly a poskytovaly pomoc při organizování jednotlivých akcí. Velmi dobrá spolupráce se rozvíjí se ZO SSM, SLTŠ a SZŠ.

V letní činnosti MěstDPM byl v provozu stálý pionýrský tábor v Rožnově, uskutečnila se putovní trasa do Jizerských hor, hvězdicová putovní trasa Moravským krajem a zájezd klubu mezinárodního přátelství a turistiky do NDR, kde se prohloubilo přátelství a vzájemný vztah pionýrů obou socialistických států. Těchto akcí se zúčastnilo 112 pionýrů.

MěstDPM chce i nadále v úzké spolupráci s TJ i ostatními organizacemi NF usilovat o co největší zapojení dětí a mládeže do tělovýchovného procesu, protože tělesná výchova má neustále větší význam pro vývoj osobnosti každého mladého člověka a upevňuje jeho fyzický fond a zdraví.

Jaroslav Rychlý

Kapitolky z topografie města Hranic

PhDr. Bohumír Indra

POSLEDNÍ SOUKENÍČI V HRANICÍCH

Soukenické řemeslo kvetlo v Hranicích již v 16. století. Po zkáze města za třicetileté války však zcela upadlo. Vzchopilo se opět až počátkem 18. století a stalo se brzy **nejvýznamnějším řemeslem ve městě**. Už v r. 1728 měl zdejší soukenický cech 52 mistrů a do konce století **vzrostl r. 1791 jejich počet na 238 mistrů s 215 stavy a roční výrobou 5000 postavů sukna**, postav po 24 vídeňských loktech (tj. 18,66 m). Tento rozmach výroby se datoval hlavně od sedmdesátých let 18. století, kdy se prodeje a odbytu vyrobeného sukna, skupovaného do té

doby obchodníky sukнем z Nového Jičína, chopili tři podnikaví hraničtí soukeníci Karel Rabel, Josef Šerý a Dominik Puška, začali je vozit ve velkém na trhy do Pešti a úspěšně je tam prodávali. Do r. 1804 získalo kromě nich licenci na volný obchod sukнем ve velkém i drobném od gubernia dalších 6 soukeníků, Josef Šlosárek, Karel Šidlo, Josef Václavík, Ignác a Josef Šejda a Jan Šerý, když se prokázali dostatečným jměním pro udělení obchodnické koncese. V r. 1811 stoupl počet soukenických mistrů ve městě již na 365 a v r. 1819 přesáhl počet 400 mistrů v soukenickém cechu, v čele se 4 cechmistry. Vyrobili se svými pomocníky (tovaryši) na 8000 postavů bílého sukna, tj. 149 280 m, trojího druhu kvality, lepšího, prostředního a horšího. Odbyt zajišťovalo 11 obchodníků na trzích v Trnavě, ve Vídni a v Pešti, kde je od nich kupovali turečtí a židovští obchodníci z Balkánu. Skoupená valchovaná sukna dávali obchodníci sami barvit ve zdejších třech barvárnách, Schulzově čp. 183 a Hoffmanově čp. 211, ležících na potoku Veličce u silnice do Drahotuš, a v barvárně Kobrově čp. 428 na potoku Ludině před mostem přes Bečvu.

Ve dvacátých letech 19. století zaváděním nových sprádacích strojů na vlnu bohatšími soukenickými mistry a jinými nákladníky zvýšila se všeobecně výroba sukna, méně majetní soukeničtí mistři a tovaryši ztráceli však práci a dostávali se do bídy. Mistrři nemohli konkurovat lacinějšímu suknu, vyráběnému strojovým způsobem, odbyt sukna začal váznout. V r. 1831 klesl již počet soukenických mistrů v cechu na 300, z nich však třetina vyráběla jen horší druhy tzv. komisního sukna a nebarveného flanelu, které prodávali v malém počtu pro nouzi hned židovským překupníkům, druhá třetina mistrů neměla vůbec práci a přijímala proto námezdní a nádenickou práci. Zbýlých 100 majetnějších soukenických mistrů vyrobilo se svými pomocníky na sprádacích strojích a na ručních stavech na 400 kusů tzv. ordinárního sukna a 3800 kusů tzv. tureckého sukna, které prodávalo 5 hraničtích obchodníků do Vídne a Uher. Do r. 1848 soustředili výrobu sukna v Hranicích převážně ve svých rukou tři tzv. fabrikanti sukna, Karel Šidlo, Josef Blaschke a František Václavík, kteří zaměstnávali hranické soukeníky nákladnickým způsobem, brali od nich hotové výrobky, dali je upravit a prodávali je pak dále do Uher a Turecka. Václavík si zřídil vlastní přádelnu vlny, poháněnou parním strojem a dodával zpracovanou vlnu také do Příbora a jinam. Ačkoliv počet soukeníků v Hranicích klesal, byla r. 1831 zřízena na Veličce čp. 133 čtvrtá barvárna sukna Josefa Juzy z Lipníka, přímo naproti barvárně Schulzově v dnešní ulici Čechově. Všechny hranické barvárny pracovaly však stále více pro cizí obchodníky sukнем z Brna, Vyškova, Přerova aj.

Po vydání nového řemeslnického řádu koncem r. 1859, kterým byly zrušeny všechny cechy a zavedena od 1. května 1860 tzv. svoboda živnostenského podnikání, zmenšil se počet soukenických mistrů v Hranicích, kapitálově schopných samostatného podnikání na několik desítek. Stali se členy nově zřízeného tzv. Společenstva soukeníků v Hranicích, které převzalo také péči o tovaryše a učně. Ale stavba nové soukenické továrny S. Hellera r. 1869 na místě bývalé Hoffmanovy barvárny na potoku Veličce, vybavené novými výkonnými stroji zničila hranické řemeslné soukenictví i barvárny sukna, jež musely zastavit brzy práci. Z Kobrový barvárny na Motošíně čp. 428 zřízena r. 1870 přádelna konopí na výrobu provazů židovské firmy Louis Noeggart a Max A. Wolf.

V devadesátých letech 19. století vyráběli v Hranicích sukna a flanely ještě soukeníci Ondřej Fusek a Karel Jakubka, flanelové výrobky Klement Stáhala, výrobky z ovčí vlny Antonín Ballisch, Jan Kautz měl přádelnu ovčí vlny, Alexandr Hansian měl barvárnu na Veličce a Anton Geyer prováděl apretaci suken. Kromě Hellerovy továrny, která měla sklady již ve Vídni a v Terstu a vyráběla módní zboží, vojenské sukno a flanely, byly ve městě ještě dva protokolované podniky, Bratři Dittelů, vyrábějící sukno a flanelové zboží a poboční závod firmy Noe Stross, vyrábějící bavlněné, vlněné a polovlněné zboží, která měla hlavní závod v Bílé Vodě ve Slezsku. Soukeníci pracující po živnostensku měli své dílny ve směs v předměstských domech, nejvíce v ulici Teplické, v čp. 231 František Ko-

peňný. v čp. 232 Adolf Fusek, v čp. 233 Karel Jakubka, a Karel Bajgar, v čp. 245 Josef Hendrych, v čp. 246 František Piskoř, ve Hřibitovni ulici čp. 266 Rudolf Sutorý, v čp. 267 Antonín Sutorý, v čp. 272 Emanuel Hořín, v Komenského ulici čp. 390 Ludvík Vybíral a v čp. 279/627 Peregrin Pešl, v Gallašově ulici čp. 159 Jan Strnadell, v Nádražní ulici čp. 336 Klement Stáhala a v Drahotušské ulici čp. 184 proti Heilerově továrně Anton Ballisch. Ještě v r. 1914 bylo v Společenstvu soukeníků v Hranicích 12 členů — soukenických mistrů a 32 pomocníků — tovaryšů, žádný učeň se již neučil soukenickému řemeslu. Je pozoruhodné, že také v sousedním Lipníku n. B. existovalo ještě Společenstvo soukeníků s 2 mistry soukenickými a 4 pomocníky, zatím co ve všech okolních městech, dříve proslulých soukenických centrech, v Novém Jičíně, Fulneku, Příboře žádné Společenstvo soukeníků a samostatní soukeníci již neexistovali, pohlceni zdejšími soukenickými továrnami.

Abý hraničtí soukeníci mohli úspěšněji konkurovat tovární velkovýrobě sukna a zlepšili své výrobní podmínky, ustavili v r. 1902 Strojové družstvo soukeníků v Hranicích, jako zapsané společenstvo s ručením omezeným podle zákona č. 70 z r. 1873. Předmětem podnikání družstva byla činnost dílny s mechanickým pohonem, společné užívání mechanických strojů jejich pronájmem členům družstva, dále nákup surovin na společný účet a jejich vydávání členům družstva. Na ustavující schůzi 25. června 1902, již se zúčastnilo 18 zájemců, ustaveno čtyřčlenné předsednictvo v čele s Ant. Ballischem. Členem Strojového družstva soukeníků mohl být jen soukeník samostatně pracující, který složil vklad 500 rakouských korun provozního kapitálu. Družstvo uzavřelo smlouvu se Společenstvem soukeníků o pronájem přádelny a valchovny Na hrázi, které patřily Společenstvu, aby mohlo zahájit činnost. Vlastní činnost zahájilo pak až 1. ledna 1906 po zničení Hellerovy továrny r. 1905 požárem, když dostalo veřejnou subvenci ve formě strojů v kupní ceně 30 000 rak. korun, z nichž bylo 10 000 korun poskytnuto jako dar a 20 000 korun jako bezúročná zápůjčka. Družstvo převzalo majetek Společenstva soukeníků, pozůstávající z jedné reality a pozemků v odhadní ceně 50 000 rak. korun spolu s břemeny. Zakoupené stroje byly umístěny v převzatém objektu Společenstva, na jehož adaptaci užitlo částky 30 000 korun, takže Strojové družstvo spravovalo jmění v hodnotě 85 000 rak. korun, ovšem zadlužené. V r. 1910, kdy bylo nutné provést regulaci vodního přívodu, pracovala přádelna družstva jen na páru, v r. 1911 opraven poškozený jez, pojištěna budova valchovny i sousední budova a stroje. Na úhradu výloh bylo prodáno pole, tzv. „Čechovnice“ za 2000 korun, které patřilo dříve soukenickému cechu. Uvažovalo se o zakoupení dvou mechanických stavů a stroje na zpracování vlny, bylo proto dotázáno ministerstvo obchodu, jaké druhy stavů se nejlépe hodí na vodní sílu, užívanou družstvem. Ministerstvo povolilo ještě v r. 1915 družstvu úvěr 30 000 korun na opatření strojů na zpracování vlny, přádelního stroje, lokomobilky a vřta. Každý z 15 členů strojového družstva musel složit nový podíl 400 korun. Ale světová válka a válečná omezení zmařila prosperující činnost družstva. Následkem zastavení dovozu a nedostatku surovin dostalo se družstvo do nepříjemných poměrů, vykázalo za r. 1914 a 1915 velké ztráty, které museli hradit členové družstva, proto chtěli závod prodat a rozejít se. V r. 1916 klesl počet členů na 11, byli jimi Anton Ballisch, Klement Stáhala, Peregrin Pešl, Emanuel Hořín, Karel Jakubka, František Kopečný, Josef Hendrych, Rudolf Sutorý, František Piskoř, Adolf Fusek a Jan Stáhala. Činnost družstva byla nepatrná, motor byl proto umístěn u R. Geyera, který prováděl pro členy družstva česání vlnobýlených flanelů. Do r. 1918 klesl počet členů ještě více, že měla být provedena změna stanov, k tomu však již nedošlo pro rozpad Rakouska-Uherska.

Zbýlých 7 členů družstva se sešlo až v nové republice na valné hromadě 22. července 1920 a usnesli se na likvidaci družstva, protože všeobecný úpadek malovýroby soukenického zboží a nepatrný počet členů, vesměs starších, znemožňuje další existenci družstva. Zvolení likvidátoři družstva Peregrin Pešl, Klement Stáhala a Jan Strnadell oznámili zrušení společenstva v tisku a vstoupili v majet-

kové likvidační řízení, které bylo ukončeno výmazem družstva ve společenství rejstříku krajského soudu v Novém Jičíně dne 23. března 1923 a oznámeno pak v Úředním listě v Brně. Také jednotliví členové družstva zrušili postupně pro stáří své soukenické živnosti, zanikly i obě firmy Bratří Dittelů a Noe Stross. Poslední samostatný soukeník, Peregrin Peší, pracoval ve svém domě v Čaputově ulici čp. 279/627 nové až do r. 1928, kdy provoz pro stáří zastavil. Jako soukeník pracoval v Hranicích přes 40 let. Ještě na Krajinské výstavě Pobečví, konané v Hranicích v červenci — srpnu 1927 vystavoval své výrobky, vlněné zboží, polotovary a suroviny. Zemřel v Hranicích v únoru 1932 a jím hranické soukenické řemeslo zaniklo.

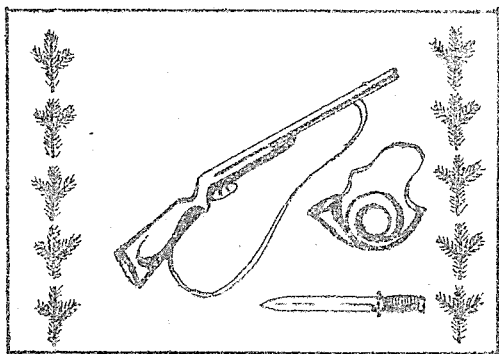
Prameny:

Archív velkostatku Hranice, Státní archív Opava, pracoviště Janovice.
Firemní spisy KS Nový Jičín, sign. III 1277/47, Státní archív Opava.

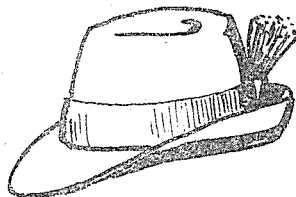
Oživená tradice — pasování myslivců

Pasování myslivců jako významný a slavnostní obřad, kdy se po vyučení stal myslivecký čekatel opravdovým myslivcem, bylo podle záznamů běžnou zvyklostí již od 15. století. Bylo to v době, kdy provozování myslivosti podstatně převažovalo nad lesním hospodařením. Do učení k „učebnímu pánovi“ se přijímali mladí hoši, v nichž byl rozhodující zájem o myslivecké povolání. K přijetí se požadovala znalost čtení, psaní a počítání. Během učební doby na myslivce se mladí adeпти učili ošetřovat lovecké psy, vést lov pomocí sokolů a výrů, poznávali život zvěře, stopaření, odstřel, ale i odchyt užitkové i škodné zvěře, její vyvrhování a rušení, učili se také zacházet se zbraněmi, troubení, věnovali se také mysliveckým písním i myslivecké mluvě.

Po třech učebních letech s praktickým výcvikem se adeпти podrobovali předepsané zkoušce z myslivosti před zkušební komisí a obdrželi vysvědčení, které je opravňovalo stát se myslivcem z povolání, později i lesníkem. **Pravdatným myslivcem nebo lesníkem** se stal až po **slavnostním pasování**, jehož tradice sahají hluboko do dějin.

Stůl a pomůcky pro pasování.

Kreslil M. Pazdera.

Dřívější slavnostní pasování na myslivce, jímž byl myslivecký učeň prohlášen vyučeným myslivcem, zaniklo. Byl to důsledek vzniku prvních lesnických soukromých škol, které vznikaly již na počátku 19. století. Pasování se však v pozmeněném pojetí provádělo i nadále, ale bylo zaměřeno zejména na pasování lovce při ulovení prvního jelena, tetřeva nebo jiné vzácné zvěře.

I dnes se tento obyčej zachovává, i když je jiná doba i situace. Bylo by na škodu věci, opomíjel-li by se tento dávný obřad, který je pro každého myslivce trvalou vzpomínkou na dobu vstupu do kolektivu — do řad členů mysliveckých sdružení. Pasování na myslivce se děje po úspěšně vykonané zkoušce z myslivosti, při získání členství v mysliveckém sdružení anebo také po společném honu na drobnou zvěř či po ulovení první trofejové zvěře. Pasování se provádí **jednotlivě** ve vyzdobené místnosti za účasti funkcionářů a členů mysliveckého sdružení.

V novém pojetí, ale s použitím staré tradice, lze slavnostní pasování uskutečnit v současné době s tímto postupem:

Do vyzdobené místnosti — trofejemi zvěře, obrazy a mysliveckými náměty — se shromáždí členové mysliveckého sdružení v čele s předsedou. Myslivecký hospodář s myslivcem — nováčkem, který bude pasován, čekají na signál poblíže místnosti. Na stole je položen tesák zasunutý v pochvě, dále zbraň pasovaného myslivce, borlice a vyplněný pamětní list.

Při zatnoubení signálu „Pozor“ všichni v místnosti povstanou a při zvuku „Lovu zdar“ vstoupí do místnosti myslivecký hospodář — po levém boku s myslivcem — nováčkem, který bude pasován. Hospodář osloví předsedu a členy sdružení např. takto:

„Vážený soudruhu předsedo, vážení soudruzi myslivci — představuji vám soudruha (vlastní jméno a příjmení), který po dobu (počet let) poctivě se učil myslivectví, choval se mravně, vynikal v pilnosti, a znalosti myslivecké před sborem komisařů, prokázal. Svým chováním na společném honu i svými úlovky prokázal loveckou zdatnost. Také v péči o svěřenou zvěř prokázal nejen povinnost, ale i vztah ke všemu živému v přírodě. Také i praktické dovednosti myslivecké si přisvojil. Doporučuji proto, aby byl přijat jako rovnoprávný myslivce do našeho kolektivu.“

Poté vyzve myslivce — nováčka asi těmito slovy: „Ptám se Tě, jako předseda mysliveckého sdružení, zda budeš zachovávat předpisy o myslivosti, chránit přírodu, zda budeš respektovat nařízení mysliveckého svazu i usnesení našeho mysliveckého sdružení a neproviníš se dobrým mysliveckým mravům a zvyklostem?“ Poté myslivce nováček slíbí podáním ruky předsedovi: „Slibuji.“

Pak následuje vlastní pasování myslivce-nováčka, které provede myslivecký hospodář. Nováček poklekne na pravé koleno. Hospodář jej tiská mírně uhodí do ramene obnaženou plochou tesáku se slovy:

„První úder k připomínce mysliveckých mravů platí, vždy a všude musíš je i nadále zachováti!

Druhý dávám k počtě české myslivosti, kterou chraň vždy, všude s bedlivostí!

Třetí vedu jménem mysliveckých druhů, s přáním „Myslivosti zdar!“ — buď vítán v našem kruhu!“

Pak pasovaný povstane a předseda mu zavěsí na levé rameno jeho pušku ze stolu se slovy:

„Zbraň svou pečlivě vždy opatruj, zvěři a svým druhům ku pomoci stůj, rozvaž každý výstřel v dál, nejdřív miř a potom pal!“

Nato předá předseda pasovanému pamětní list se slovy:

„Čest svou, myslivče, vždy mužně chraň, přírodu a její tvory vždycky braň,
myslivecky lov a jednej, jak se sluší, myslivcem buď vždy tělem i duší!“

Nato se zatroubí „Halali“. První blahopřeje předseda, pak hospodář, který může přidat tyto verše:

„Vůle naše rovná buď,
přímá páteř, pevná hrud', jasná tvář a dobré srdce,
nezištnost a čisté ruce,
ušlechtilých citů vaz,
vše pro myslivosti zdar!“

Pak blahopřejí ostatní členové mysliveckého kolektivu.

Po blahopřání pasovaný myslivec pozve přítomné k připitku.
Připítek pronese předseda se slovy např.:

„Přátelé myslivci, přijměte mezi sebe nového druhá a připijte k jeho počtě. Ať žije náš nový myslivec a ať zkvětá naše slavná myslivost!“

Po připitku se doporučuje zatroubení „Lovu zdar!“ nebo „Slavnostní fanfáru“.
Pak následuje družná přátelská zábava, která po staletí patřila k tradicím myslivců.

Vybral a sestavil: ing. Vojtěch RICHTÁR, CSc.

Zemřelí občané našeho města v měsíci únoru 1984

Janoslav Tempír, Hranice, Jaselská 1277, nar. 6. 5. 1897
Vladimír Rýpar, Drahotuše, Nádražní 270, nar. 2. 4. 1892
Marie Kopecká, Hranice, Čs. armády 184, nar. 6. 4. 1897
František Šrott, Hranice, Jaselská 1277, nar. 23. 8. 1905
Lukáš Janásek, Hranice, Rezkova 1671, nar. 4. 2. 1984
Jiří Smola, Hranice, Husitská 1326, nar. 21. 2. 1933
Božena Eliášová, Hranice, Potštátská 650, nar. 5. 3. 1903
Aloisie Bučková, Hranice, Potštátská 1247, nar. 21. 6. 1905
František Mynář, Drahotuše, Na rejdišti 346, nar. 17. 3. 1906
Antonína Juráňová, Hranice, Vrchlického 704, nar. 20. 4. 1930
Tomáš Macíček, Hranice, Struhlovsko 1492, nar. 14. 2. 1984
Anděla Haubeltová, Hranice-Olišovec 33, nar. 25. 4. 1909
Josef Šenk, Hranice-Velká 45, nar. 24. 8. 1917
Josefa Sudková, Hranice, Na Hrázi 1730, nar. 8. 2. 1905
Jana Juříková, Hranice, Zborovská 1298, nar. 5. 7. 1967

Čest a věčná památka všem zemřelým spoluobčanům.

ŠOVEJDY

Z dějin osídlení Hranicka.

Po vypuzení Maďarů z Moravy a ukončení polské okupace, vytvořily se v I. pol. 11. století příznivé podmínky pro další osídlování země. Nastává tzv. vnitřní, slovanská kolonizace. V jejím průběhu, po dosídlení nížin a říčních úvalů s úrodnou sprašovou půdou, dochází k postupnému mýcení lesů a osídlování podhůří. Na toto období navazuje ve 12. století další osídlovací vlna, známá pod jménem velká středověká kolonizace, zvaná též německá, neboť k osazení pohraničních oblastí přivádění mimo domácího obyvatelstva také cizí kolonisté, především z Rakouska a Německa.

V II. pol. 12. století začíná kolonizační ruch pronikat i do našeho kraje. Záměrně západní a jižní okolí Hranic bylo osídleno již dříve, pokrýval východní část Moravské brány (východně od říčky Veličky) dosud rozsáhlý pohraniční prales. Jeho středem vedla fiktivní česko-polská hranice. Zároveň jím procházela prastará obchodní cesta, zvaná jantarová, spojující Středozezemní moře s Baltem. Do pralesa jinak neprostupného, vcházela v místě, nazývaném Železná vrata u Bělotína, kde byla též vojenská posádka k obraně kraje i země a celní stanice.

Na volnějším okraji pralesa v jeho jihozápadní části lákala k osídlení zvláště protáhla vyvýšenina mezi Bečvou, Ludinou a Veličkou. Vedla přes ni od Drahotuší z Podunají pravěká zemská cesta, poněvadž zde bylo velmi příhodné místo pro přechod z údolí Bečvy do povodí Odry. Výhodné polohy využil poustevník Jurik z benediktinského kláštera v Rajhradě u Brna k založení osady, nazvané Hranice. Jejimi prvními obyvateli byli asi již dříve v těchto místech ojedinele žijící osedlíci. Na prosbu Jurikovu daroval r. 1169 olomoucký kníže Fridrich tuto osadu s velkým kusem lesa severně a východně od ní rajhradskému klášteru k další kolonizaci. V dějinách městečka Rajhradu je uvedena pro nás zajímavá zpráva, podle které se klášter už před 100 léty pokusil o osídlení zdejší krajiny. Tehdy bez úspěchu. Prales se jen tak lehce nevzdával své odvěké nadvlády. Podle zjištění odborníků tvořily jej převážně dubohabrové doubravy, příp. dubové bučiny, tedy dřeviny, jejichž likvidace byla pracovně velmi náročná.

Podle listiny, hlásící se k r. 1201, vydané však později, byly v darovaném lese do konce 12. století Jurikem založeny vsi: Bělotín, Polom, Heřmanice, Loučky (Hranické), Jesenice a Na horách. Posledně jmenovanou osadu, pokládanou dosud za později zaniklou, ztotožňuje dr. Ad. Turek s Hárkou u Jeseníku n. O. Historikové se domnívají, že některé z uvedených vesnic (kupř. Heřmanice) byly asi založeny až ve 13. století, a to kolonizační činností kláštera Hradiško u Olomouce, který počátkem téhož století získal hranický újezd do svého vlastnictví, a dále pokračoval v jeho osídlování.

Vzhled krajiny se rychle měnil. Prales ustupoval, vesnic přibývalo. Současně, díky své výhodné poloze na křižovatce obchodních cest, rostla i osada Hranice. K r. 1201 je již zvána tržní vsí a v II. pol. 13. století povýšena na město a opevněna. Přidělení pozemků, určených původně k založení vesnice poblíž města, umožnilo vznik a další rozšíření předměstí. Kolonizace kraje se nadále vyvíjela příznivě. V době předhusitské jsou severně a východně od Hranic jako součást hranického panství uváděny vsi Bělotín, Loučka, Nejdeč, Lučice, Polom, Heřmanice, Blahutovice, Polouvsí, Šumvaldy, Střítež, Jindřichov a Partutovice, založené vesměs ve vykloučeném pohraničním pralesu, a to většinou českými osadníky.

Plynulé zvyšování početního stavu osedlíků v kraji občas výrazně narušovaly různé epidemie a zvláště válečné události. Jejich ničivý dopad býval někdy tak silný, že celá řada usedlostí i městských domů zůstala i delší dobu opuštěna. Opětne osídlení poustek bývalo často prováděno německým obyvatelstvem z méně postižených horských krajů, což se negativně projevilo částečným poněmčením Hranicka. Následující populační přírůstky v dobách míru přispívaly k dal-

šimu vzrůstu obyvatel kraje. Někdy však docházelo k mimořádnému zvratu ve vývoji jednotlivých osad, jak ukazuje i historie osady Šovejdy.

Severně od města Hranic nachází se rozsáhlá polní trať, nazývaná od nepaměti Šovejdy, někdy také Šafajdy. Táhne se od severní části města až k výšině zvané Vrší, jižně od Stříteže n. Lud. Její východní hranici tvoří potok Ludina, západní silnice Hranice — Olšovec. Trať probíhá mělké údolí, orientované sever — jih, jímž protéká malý potůček, zvaný Šovejka. Povrch terénu je převážně rovinný, půda dosti úrodná. Trať zasahuje do katastrálních území obcí Olšovice, Velké a města Hranic.

Šovejdy byly pokládány většinou za bývalé pastviny ovcí, chovaných dříve hranickými soukeníky. Tento názor zastával též známý spisovatel historických románů Čeněk Kramoliš. Sváděl k tomu i název trati Šovejdy — Schafweide = ovčí pastva. Naproti tomu méně již známá lidová tradice tvrdí, že v šovejnském údolí stávala kdysi vesnice, která později zanikla. Archivní prameny dávají za pravdu tomuto starobylému ústnímu podání. Šumvaldy, jak byla ves původně nazývána, připomínají se zde už v době předhusitské. Naposled, jako osídlená osada, jsou uvedeny r. 1499 ve vkladu hranického panství do zemských desek Vilémovi z Pernštejna. V následujícím seznamu vesnic v tzv. berníových registrech z r. 1516 již schází a v dalších převodech panství r. 1548 a r. 1553 jsou označeny jako pustá ves Šovajdy. V pozdějších zprávách je uváděn jen název trati, připomínající místo, kde dříve stávaly.

Plužina zaniklé obce byla přidělena osadníkům vesnic Stříteže, Olšovice, Velké a značná část i hranickým měšťanům a předměšťanům. Některé pozemky tu náležely také panskému dvoru ve Velké a Hornímu dvoru v Hranicích. V šovejnském údolí zřídila příčinnivá vrchnost též dva malé rybníčky.

Rozdělením plužiny sousedním obcím obyčejně historie zaniklé osady končí. Zdálo se, že tomu tak bylo i v případě Šovejd. Výsledky novějšího výzkumu však vedly k překvapujícímu zjištění.

(Dokončení příště)

Mikulíkovi

K FOTOGRAFII NA TITULNÍ STRANĚ

Všimli jste si někdy, jak tichá a vzdálená dokáže být Hřbitovní ulice? Jako by se ruch z nedalekého náměstí bál obehnout ulici svými chapadly, jako by důstojné kříže stály tichou stráž a bránily to místo před všedním hlukem.

Toho domu ve Hřbitovní ulici jsem si snad nikdy dříve ani nevšiml. Až jednoho dne se přede mnou otevřely jeho dveře a já s údivem stanul v bytě vyzdobeném bezpočtem grafik, olejů a plastik. Jejich autoři, manželé Antonín a Blanka Ličmanovi vskutku dokáží vdechnout život mrtvým kouskům sádry, dovedou vyjádřit na nevelké ploše papíru či plátna nádherné poetické dojmy.

Blanka Ličmanová se narodila a žije v Hranicích, po maturitě na gymnáziu studovala v Brně Osvětovou školu a deset let poté se věnovala osvětářské praxi, kde uplatňovala své umělecké vlohy nejen výtvarně, ale i z oblasti dramatického umění, hudby, zpěvu, baletu. Později působila jako samostatná výtvarnice a aranžérka v dřívějších Komunálních službách, nyní pracuje jako grafička v tiskárně Okresního podniku služeb v Hranicích. Pětiletým dálkovým studiem na Umělecko-průmyslové škole v Ostravě získala nejen potřebnou kvalifikaci, ale také široký rozhled v oboru, potřebné vědomosti a dovednosti, které jí pomáhají rozvíjet a uplatňovat svůj talent.

„Ze všech sil se snažím o to, aby moje interpretace se lišila od otrocké kopie, což dokazují cyklem „Torzo katedrál“. Je to gotika, která mě uchvacuje svou monumentalitou, ale zároveň možností volné improvizace, díky bohatosti tvarů a detailů, sloh se svým pramenem nevyčerpatelně a ustavičně proměnlivé tematiky,

možnosti nových variací a řešení základního námětu. Gotické umění, vytržené ze svého původního prostředí, zbavené svého poslání přece jen přitažlivě působí i na současného člověka.“

Blanka Ličmanová pracuje nejvíce se sádrou, která jí skýtá měkkou a zároveň pevnou modulaci, i když může tento materiál vést k obvinění, že modely odlévá, což se často praktikuje díky vlastnostem tohoto materiálu. Ve skutečnosti ovšem nejprve modeluje negativ plastiky do hlíny, formu pak zaleje, vytvrdí a nakonec glazuje.

„Přála bych si, aby mě pojetí bylo originální jak z hlediska architektonického, tak po stránce samotného ztvárnění. Nechci, aby výsledek působil jako heroické řešení, ale aby ve svém „zlomku“ měl výraznou a působivou sdělnost a srozumitelnost. Je syntézou mého myšlení, mých snů, zápasů s málo vhodným materiálem a nevyčerpatelnou zálibou tvarů.“

Největším pracovním zážitkem Blanky Ličmanové v poslední době bylo natáčení filmu *Barbizonští v Hranicích*, kde mají manželé Ličmanovi společně se Zdeňkem Smejkalem (jejich soused ze Hřbitovní a také výtvarník) možnost předvést své práce v celé šíři používaných technik, ať v oboru olejomalby, grafiky nebo plastiky. Že to Blanka Ličmanová myslí se svou tvorbou vážně, o tom svědčí fakt, že bude v květnu t. r. spolu se svým manželem vystavovat v předstíjí Horáckého divadla v Jihlavě. Na stole má k ilustrování sbírku milostné poezie básníka Aloise Rečky a potom jí čekají návrhy na programové plakáty pro varhanní Nocturna hudebního skladatele Stanislava Vrbíka.

Souběžně s tímto uměleckým programem bude muset řešit i problém, jak získat více prostoru pro svoji práci. Zatím je ráda, že jí vychází vstříc manžel, syn a babička, která s nimi žije.

Umění není spotřebič, který můžeme kdykoliv zapnout nebo vypnout, není to vysílač, na jehož vinovou délku se můžeme kdykoliv naladit. Umělec potřebuje vyžrát. Blanka Ličmanová již vyžrála duševně i umělecky. Věřme, že ve své práci bude úspěšně pokračovat, svým uměním nadále rozdávat radost a že se hranické veřejnosti brzy představí samostatnou výstavou.

-VH-

Spisovatel Josef Frais navštíví Hranice

Každá obec, každé město má své významné rodáky a velké osobnosti. Naše město k nim může s hrдостí přiřadit **Josefa Fraise, spisovatele**. Narodil se v Hranicích v roce 1946. Žil zde do doby, kdy ukončil povinnou školní docházku. Pak odešel do Ostravy, kde se vyučil havířem. Od té doby se do Hranic jen vrací na návštěvu ke svým rodičům a známým.

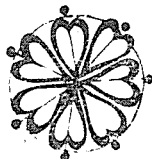
Ve čtvrtek 19. dubna 1984 přijede, aby v Jednotném klubu pracujících uskutěčnil besedu pro občany našeho města a pro své čtenáře. Představí nám také svého kolegu, básníka **Miroslava Huptycha**, kterému zanedlouho vyjde kniha veršů v nakladatelství MF.

O Josefu Fraisevi je známo, že se vyučil horníkem, a že pracoval na šachtě, ale také že vystřídal celou řadu zaměstnání. Byl také zedníkem, brusičem, topičem, hercem, divadelním dramaturgem, rozhlasovým redaktorem, nábytkářským dělníkem, vedoucím skladu. Ve svých prózách čerpá z důvěrné znalosti prostředí, lidí a charakterů. Josef Frais začal publikovat jako hornický učeň. Do povědomí českých čtenářů vstoupil knihou **Muži z podzemního kontinentu (1977)** a ihned zaujal čtenáře i literární kritiku živým jazykem a nefalšovanou, nezjednodušenou pravdivostí svého vyprávění. Z jeho další tvorby jmenujme alespoň novely **Klec plná siláků** a **Narozeniny světa** a rozsáhlý román **Šibík 505**, oceněný prémie Českého literárního fondu. Nakladatelství Práce vydalo v ne-

dávné době Fraisoovu knihu **Válka mezi labutěmi**, líčící lidské a občanské dozrávání mladého člověka. Pro zajímavost, jedná se o jeho prvotinu, další uvedené Fraisoovy knihy byly napsány až později. V loňském roce byla vydána kniha **Den, kdy slunečnice hořely**.

Hraničtí čtenáři v této knize a také ve Válce mezi labutěmi jistě poznali momenty, kdy se autor inspiroval našim městem a jeho překrásným okolím.

Beseda s Josefem Fraisem bude jistě příjemným zážitkem pro všechny čtenáře a milovníky dobré knihy. EH

Životní jubilea občanů našeho města v měsíci dubnu

- 75 let:** Aloisie Chocholáčová, Sov. armády 1340
PhMr. František Freiburger, Zborovská 1157
Marie Kwiatkowská, Struhlovsko 1536
Antonín Hübl, Pod Hůrkou 1180
Marta Kacetlová, Fierlingerova 1600
Karel Bezděk, Olšovec 3
- 80 let:** Antonie Raabová, Jaselská 1128
Emilie Charbuláková, Čsl. armády 185
Josefa Zástřešková, Revoluční 741
Anna Chytrá, Komenského 889
Žofie Retková, Kollárova 3
Alžběta Braunerová, Nerudova 173
Aloisie Křížková, Sov. armády 631
Jiřina Koláčková, Nádražní 229
Anna Polednová, Mlýnská 368
Alfred Urban, Velká 57
- 85 let:** Marie Vavříková, Olšovec 43
- 90 a více let:** Marie Kainarová, Hřbitovní 482 — 92 let
Růžena Hrabovská, Sov. armády 446/3 — 102 let

Sbor pro občanské záležitosti při radě MěstNV v Hranicích přeje všem jubilantům dobré zdraví a hodně životní pohody do příštích let.

PROGRAMY JKP

- Čtvrtek 5. 4. Koncert KPH v předplatném
sál LŠU
19.30 hod. LUBA BARICOVÁ, zasloužilá umělkyně — zpěv
JÁN SALAJ, klavírní doprovod
DAGMAR ŠIMONKOVÁ — sólo klavír
Na programu: A. Dvořák, A. Moyzes, P. I. Čajkovskij, S. Rachmaninov, L. v. Beethoven, L. Železný, F. Chopin.
- Sobota 7. 4. SOUTĚŽ DĚTSKÝCH PĚVECKÝCH SBORŮ
sál JKP
9.00 hod. Okresní přehlídka ve spolupráci s Okr. domem pionýrů a mládeže v Přerově. Akce je věnovaná 35. výročí založení Pionýrské organizace.
- Úterý 10. 4. Koncertní vystoupení hudební skupiny
sokolovna
18.00 hod. ABRAXAS
- Čtvrtek 12. 4. Koncert KPH v předplatném
sál LŠU
19.30 hod. STANISLAVA SOUČKOVÁ, zasloužilá umělkyně — zpěv
MICHAELA LÍKAŘOVÁ — klavírní doprovod
Na programu: L. v. Beethoven, V. Novák, B. Smetana, J. Křička, E. Suchoň, J. Jindřich, V. Štěpán, Z. Folprecht.
- Neděle 15. 4. TANEČNÍ ODPOLEDNE pro mládež.
sál JKP
15.00 hod.
- Středa 18. 4. VEČER S JAROMÍREM NOHAVICOU
sál JKP
19.30 hod. písničkářem a textařem, účastníkem PORTY 83.
- Čtvrtek 19. 4. Literární beseda s JOSEFEM FRAISEM, spisovatelem, hranickým rodákem; MIROSLAVEM HUPTYCHEM, básníkem, členem Pražského literárního klubu.
sál JKP
19.00 hod.
- Čtvrtek 26. 4. Přednáška pro veřejnost
sál JKP
18.30 hod. KOSMICKÉ VLIVY NA ZDRAVÍ ČLOVĚKA
Hovoří MUDr. Václav Kopecký.
- Neděle 29. 4. Akce pro mládež
sál JKP
15.00 hod. TANEČNÍ ODPOLEDNE

Na květen připravujeme:

13. 5. Koncert KPH v předplatném
sál LŠU LINHA — SINGERS
19.30 hod. s programem k Roku české hudby.

Koncerty Kruhu přátel hudby

se uskuteční v dubnu dva. Dne 5. dubna to bude koncert zasloužilé umělkyně LUBY BARICOVÉ za klavírního doprovodu JÁNA SALAJE.

Luba Baricová je slovenská pěvkyně, studovala v Bratislavě a na konzervatoři v Moskvě. Účinkovala v Belgii, Rakousku, Itálii, Bulharsku, NDR a NSR. Od roku 1968 je sólistkou opery v Linci. Na koncertu v Hranicích přednese zajímavý program z děl A. Dvořáka, A. Moyzese, P. I. Čajkovského a S. Rachmaninova.

Druhou polovinu koncertního večera vyplní klavírní recitál české pianistky DAGMAR ŠIMONKOVÉ. D. Šimonková po studiu na konzervatoři přešla na Akademii múzických umění, kde studovala u prof. F. Maxiána. Působila jako sólistka Severočeského symfonického orchestru a od roku 1977 je interním pedagogem pražské AMU. Její repertoár je široký a je zaměřen na dvě oblasti — klavírní literaturu romantickou a soudobou. Je zaujatou interpretkou soudobé hudby, kterou propaguje na svých zahraničních zájezdech.

Na druhém koncertním večeru 12. dubna se představí našim posluchačům zasloužilá umělkyně STANISLAVA SOUČKOVÁ, operní a koncertní pěvkyně. Svůj program přednese za klavírního doprovodu Michaely Líkařové.

Stanislava Součková patří mezi naše čelní pěvkyně. Ovládla nejobtížnější role světové i naší opery. Uměla se vyrovnat i s klasickou operetou, když byla na čas angažována v karlínském divadle. Holdovalo jí obecenstvo v Praze, Brně, Bratislavě, Českých Budějovicích, Liberci, ale také v SSSR, NDR, Rumunsku, Polsku, Rakousku a v Itálii. Pokud jde o koncertní pódium ucházeli se o ni přední hudební instituce v čele s Českou filharmonií. Jestliže se místa její působnosti střídal, rozšiřoval se zato okruh jejích posluchačů a vliv jejího umění na různá protřídí. To je velká zásluha a přednost, již se netěší ani leckteré umělkyně naší přední scény. Tato činnost její činnosti zasluhuje hluboké uznání a úctu.

Michaela Líkařová je rodačka z Českých Budějovic. Po absolutoriu 2. cyklu LŠU byla přijata na Pedagogickou fakultu v Českých Budějovicích. V průběhu studia se zúčastňovala celostátních soutěží v oboru hry na klavír, natáčela pro rozhlas i televizi. Studia ukončila v roce 1983 sólovým koncertem a koncertem s doprovodem Jihočeského státního orchestru. V současné době se věnuje sólové a komorní hře.

Úspěch Hranického dětského pěveckého sboru

Hranický dětský pěvecký sbor se zúčastnil letošního ročníku soutěže sborové a vokální tvorby národů SSSR „Písně přátelství“.

V okresním kole, které se konalo 1. února t. r. v Přerově získal zlaté pásmo a postup do krajského kola. Krajské kolo se uskutečnilo v sobotu dne 10. března v kulturním domě VŽKG v Ostravě a mělo slavnostní charakter, neboť akce byla věnována 35. výročí založení Pionýrské organizace. V Ostravě soutěžilo 30 sborů v šesti kategoriích. Náš sbor byl zařazen do kategorie začínajících sborů. Jeho soutěžní vystoupení v krajském kole bylo překvapující a odborná porota mu opět udělila zlaté pásmo. Navíc získal čestné uznání za dramaturgii soutěžního programu.

Úspěch v této soutěži je dalším důkazem, že Hranický dětský pěvecký sbor vedený s. Jirím Klimešem patří k nadějným uměleckým kolektivům našeho města.

PROGRAMY KIN

Kino Svět

- 3.—5. 4. CITOVÁ VÝCHOVA JEDNÉ DÁŠI
Slovenský film. Tragikomický příběh o lidských vztazích mezi rodiči a dětmi. Film je mládeži nepřístupný.
- 6.—9. 4. PRACHY V PRACHU
Francouzská kriminální veselohra, plná nečekaných zvratů a smělých plánů. Film je mládeži nepřístupný.
- 10.—12. 4. OD CORLEONE AŽ PO BROOKLYN
Italský dobrodružný film. Dobrodružné stíhání mafiánského šéfa. Film je mládeži nepřístupný.
- 13.—16. 4. OD VRAZDY JENOM KROK KE LŽI
Česká komedie o tom, jak připravit národ o génia. Film je mládeži nepřístupný.
- 17.—19. 4. DŮM V PARKU
Kriminální film NSR. Případ muže, který si vykoupil svou nevinu. Mládeži do 12 let nepřístupný.
- 20.—23. 4. ANDĚL S ĎÁBLEM V TĚLE
Český film. Nediskrétní komedie z diskrétního života. Mládeži do 18 let nepřístupno.
- 24.—25. 4. TAK A JDEME DÁL
Jugoslávský film. S úsměvem o pedagogice mladého učitele. Film je mládeži přístupný.
26. 4. NEPOKORNÁ
Příběh mladé ženy, která se odvážila bojovat s přežitky minulosti. Sovětský film.
Jen pro členy KPSF
- 27.—30. 4. BLÁZNI VE VĚZENÍ
Film USA. Komédie o mužích, spoutaných řetězem justičního omylu. Film je mládeži nepřístupný.

Začátky představení denně v 17.00 a v 19.30 hodin. Vstupenky zajištěné telefonicky rezervujeme nejdéle čtvrt hodiny před začátkem představení.

Představení pro děti — každou sobotu v 15.00 hodin.

-
7. 4. POVĚST O STRÍBRNÉ JEDLI
Romantický příběh ze zasněžených hor. Český film.
-
14. 4. KONÍČEK HRBÁČEK
Sovětský film. O dlouhé cestě za nevěstou.
-
21. 4. NA KOMETĚ
Český film podle J. Verna.
-
28. 4. MĚSÍČNÍ POHÁDKA
České pásmo. Kouzelné obrázky z pohádkové říše.
-

Představení pro mládež — každou neděli a svátek ve 14.30 hodin.

-
1. 4. ROBIN HOOD NEUMÍRÁ
Španělský film. O legendárním bojovníkovi za svobodu a spravedlnost.
-
8. 4. ZPÍVEJ KOVBOJI
Film NDR. Parodie na westernová dobrodružství kovbojů a krásných žen.
-
15. 4. VYNÁLEZCE
Švýcarský film. Příběh muže, jehož průkopnický čin byl zneužit. Nevhodný pro děti do 12 let.
-
22. 4. LEGENDA DIVOČINY
23. 4. Kanadský film. Příběh muže, který našel domov uprostřed drsné přírody Dalekého západu.
-
29. 4. MAREČKU, PODEJTE MI PERO
Česká komedie o žácích, školou nepovinných.
-

Představení pro školní družiny — úterý, středa ve 13.30 hodin.

-
3. a 4. 4. PAPOUŠKŮV VELKÝ DEN
Barevné pásmo sovětských pohádek.
-
10. a 11. 4. POHÁDKA O KRÁLI ZMRZLÍKOVI
Pásmo pohádkových příběhů, které ještě neznáte.
-

-
17. a 18. 4. KRAKONOŠ A KUKAČKY
České pásmo pohádek.
-

24. a 25. 4. KOŤÁTKO NAF
Sovětské pásmo o králi zvířat, medvědí rodince a dalších zvířátkách.
-

Změna programu vyhrazena.

ČEDOK, expozitura Hranice, Svatoptukova 79 — tel. 2479
Vám nabízí možnost prožít příjemnou dovolenou v zahraničí:

RUMUNSKO

Mangalia Neptun — bungalovy — vlak, doprava
termín: 14. 8.—31. 8. 1984
cena: 3 850,— Kčs na osobu
sleva pro děti od 2—10 let 890,— Kčs

Pro jednotlivce zajistíme zájezdy do SSSR — BLR — MLR a SFRJ.

Dále nabízíme rekreaci v ČSSR:
DOKSY — chatová osada **Bílý kámen**
3lůžkové a 4lůžkové chaty
termín: 12. 8.—19. 8. 1984
cena: 710,— Kčs na osobu

Další volná místa jsou ještě v jiných rekreačních oblastech naší vlasti. Přijďte si vybrat, ochotně vám poradíme a pomůžeme s výběrem.

Pro kolektivy nabízíme tuzemské zájezdy jedno i vícedenní popř. s výjezdem do MLR, NDR, SSSR.

Z bohaté nabídky uvádíme:

3denní zájezd **JEDEN DEN V BUDAPEŠTI**

1. den — Bratislava — prohlídka města
2. den — Budapešť — prohlídka města
3. den — Piešťany — projížďka rekreační lodí po Slávičce
termín: 6. 8.—8. 8. 1984
cena: 460,— Kčs

V ceně je zahrnuto: doprava, ubytování v ČSSR, 2 večere, 2 snídaně, 1 oběd v MLR, vstupné, plavba lodí, pojištění, občerstvení

Pro pacienty z lázní Teplic n. B. i pro hranické občany pořádáme polodenní zájezdy s odjezdem od léčebného domu SOKOLOVO. Jízdenky na zájezdy lze koupit přímo v expozituře Čedok Hranice, nebo v lázeňských domech Bečva, Moravan, Sokolovo.

11. 4. **Gottwaldov** — prohlídka města cena 30,— Kčs
18. 4. **Kroměříž** — prohlídka zámku a zámecké obrazárny cena 30,— Kčs
4. 4. **Olomouc** — okruh městem s odborným výkladem cena 25,— Kčs
25. 4. **Šternberk** — prohlídka hradu a muzea hodin cena 35,— Kčs.

Zpravodaj města Hranic a lázní Teplic n. B. vydává jednotný klub pracujících
v Hranicích — Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p. Olomouc, závod 11

Cena 2,— Kčs